

SÈRIE 2**PAUTES DE CORRECCIÓ**

A tots els exercicis i opcions les puntuacions parcials de totes les preguntes, si n'hi ha, són orientatives. El corrector o correctora valorarà positivament –a més dels continguts conceptuals- l'ordre de l'exposició, la precisió i el llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aportï, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari correcte i claredat en l'exposició.

Opció A**Exercici 1: text sobre les funcions dels estats**

En l'exercici es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 22, 24 i 36 corresponents al bloc de continguts conceptuals 3.1 i als blocs de continguts procedimentals 1.7 i 3.2 del currículum de Geografia. També es verifiquen els aprenentatges referits al punt 7 del document de concreció del currículum: *L'organització política del territori*.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat hauria d'esmentar amb les seves paraules quatre de les següents idees:

- les funcions que desenvolupa l'estat s'organitzen a través d'unitats territorials que poden ser diferents en cada estat
- els transports, les comunicacions i factors físics com el relleu poden influir en el desenvolupament de les funcions de l'estat
- la tendència a la centralització comporta l'acumulació de funcions en el govern central
- existeixen corrents d'opinió favorables a la descentralització, sobretot, si hi ha nacionalismes
- els estats es classifiquen en federals, unitaris i mixtos

La puntuació s'hauria de distribuir equitativament entre els diferents apartats.

2) 1,5 punts.

Pel que fa als tipus d'estat caldria comentar:

- A l'estat federal l'administració està descentralitzada amb competències compartides entre el govern central i els estats federats. La sobirania és compartida tot i que pertany a l'estat central com a dipositari i es manté indivisible, aquest també es reserva les intervencions sobre política econòmica i relacions

exterior. Aquest model d'estat facilita el desenvolupament del pluralisme cultural. Exemples: Alemanya, Suïssa, EUA...

- L'estat unitari organitza l'administració de manera centralitzada i els representants del govern es limiten a complir les directrius donades des del poder central. La sobirania és indivisible i els territoris que configuren l'estat no tenen cap autonomia política, econòmica ni administrativa. Existeix una clara tendència cap a l'uniformisme lingüístic i cultural. Exemples: França, Portugal, Dinamarca...
 - L'estat mixt o descentralitzat és un model a mig camí entre el federal i l'unitari. A les diverses regions o nacionalitats se'ls reconeix un cert grau d'autogovern però no de sobirania política. Exemples: Espanya.
- La puntuació es pot distribuir a raó de 0,5 per a cada apartat.

3) 2,5 punts.

L'alumnat hauria de comentar:

- Municipis: és una unitat territorial comuna a tot l'estat i és el nivell de gestió més proper a la ciutadania, ja que les seves competències estan relacionades amb els serveis de planificació urbana, transports, residus, abastament d'energia, aigua, aliments, etc. La institució responsable és l'ajuntament.
- Províncies: són les unitats bàsiques de l'administració de l'estat que les utilitza per desenvolupar la gestió fiscal i com a circumscripcions electorals, entre altres aspectes. També són ens locals i com a tals podem definir-les com una agrupació de municipis. Les institucions responsables són les diputacions provincials i els delegats o delegades del govern central.
- Les comunitats autònomes desenvolupen una sèrie de competències que el govern central hi delega com per exemple: l'ordenació del territori, la sanitat, l'educació, el medi ambient o la gestió del patrimoni monumental. Les institucions responsables són: l'assemblea legislativa o parlament elegit per sufragi universal que rep diferents denominacions en cada comunitat; els governs autonòmics que tenen el poder executiu distribuït en diverses àrees de gestió denominades conselleries i tribunals superiors de justícia que són equivalents al poder judicial de la comunitat autònoma corresponent.

La puntuació es pot distribuir a raó de 1 punt per els municipis i províncies i 1,5 punts per a les Comunitats Autònomes.

Exercici 2: Mapa de l'ocupació laboral de la dona

En aquest exercici es proposa la verificació dels objectius terminals 17 i 30 que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 4.2, el bloc de continguts procedimentals 1.4 i el bloc de continguts actitudinals 3.1 del currículum de Geografia. També es verifiquen els aprenentatges referits al punt 2 del document de concreció del currículum *La diversitat cultural i l'expressió territorial dels fets culturals*.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la manera següent.

1) 1 punt

En la resposta l'alumnat ha d'observar els següents aspectes:

- El mapa informa sobre la distribució mundial per estats del percentatge de dones que formen part del mercat laboral a l'any 2000. Aquest fet es mostra a través d'una gamma de grisos que comprèn 4 intervals.
- El mínim de dones inserides al mercat laboral es produeix al nord d'Àfrica i l'Orient Mitjà, amb uns percentatges entre el 10-25%
- La màxima participació de dones en el mercat laboral, superior al 45%, es localitza a Nord-Amèrica, l'Àfrica subsahariana, l'Europa nòrdica i oriental, l'antiga URSS i el sud-est asiàtic.
- Als països centreamericans la participació femenina en el mercat laboral és relativament baixa, en l'interval comprès entre el 25 i el 35%

2) 1,5 punts

L'alumnat ha d'indicar que la mínima participació de la dona en el mercat laboral es produeix a la majoria dels països de l'àrea cultural islàmica; en canvi a la resta d'àrees culturals del món no s'hi observa cap relació directa.(0,5 punts) Les causes d'aquesta relació directa es poden atribuir a la baixa consideració social de la dona (reclosa a casa, no pot accedir a l'ensenyament, sortir sola...) a moltes de les societats islàmiques, la qual cosa fa que participi poc en la vida pública i que desenvolupi la seva tasca dins l'àmbit domèstic (1 punt)

3) 2,5 punts

En aquesta pregunta l'alumnat ha de comentar els següents aspectes:

- Què són els sectors formal i informal de l'economia. La diferent importància econòmica d'ambdós sectors en les economies desenvolupades i les subdesenvolupades. La important participació de les dones en els sectors informal de l'economia tant als països desenvolupats com als subdesenvolupats.
- Diferent pes del sector agrícola, industrial i terciari entre uns països desenvolupats i subdesenvolupats. Diferent caracterització dels sectors.
- L'especialització de les dones en el sector primari dins els països subdesenvolupats i en el sector terciari en els països desenvolupats.

Opció B**Exercici 1 : Text. de M. Castells. Revolució de les tecnologies de la informació.**

En aquest exercici es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 14, i 20 que es corresponen amb els blocs de continguts conceptuals 2.4 i 2.5. També es verifiquen els aprenentatges referits al punt 6 del document de concreció del currículum, *Els intercanvis en un món global*.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat hauria d'identificar almenys tres idees principals: El fet que a través d'Internet s'ha estès la revolució de les tecnologies de la informació i de la comunicació, que juntament amb les xarxes comercials i l'expansió mundial de mercats són la base de la nova economia. En segon lloc destacar que la interdependència dels mercats financers i la seva sensibilitat davant la informació constitueixen el nucli del procés de globalització. En tercer lloc que les transformacions en els mercats financers els han convertit en l'última instància per a valorar empreses i països i han col·locat les finances mundials fora del control dels governs.

2) 1,5 punts

L'alumnat ha d'explicar que la informació és un element clau en el funcionament econòmic mundial. Les empreses de tots els sectors (primari, secundari i terciari) necessiten molta informació per poder prendre les seves decisions econòmiques i aquesta ha de ser àmplia, ràpida i fiable. Els sistemes ràpids de transmetre informació han permès separar territorialment les diferents fases dels processos de producció i la localització d'empreses productives a tot el món. Aquesta part de la resposta es valorarà en 1 punt.

Les innovacions tecnològiques més importants en els darrers anys es mouen en els sectors de la informàtica, l'electrònica i la telemàtica i es basen en la tecnologia digital. Cal que l'alumne citi algunes de les següents innovacions: ràdio, televisió, telefonia, tèlex i telefax, telefonia mòbil, comunicació per satèl·lit, el correu electrònic, Internet, els sistemes de fibra òptica, etc. Es valorarà especialment la referència a les autopistes de la informació com són Internet i els sistemes de fibra òptica. Aquesta part de la resposta es valorarà en 0,5 punts.

3) 2,5 punts

La globalització de l'economia consisteix en la integració de l'economia dels diferents estats en un sol sistema econòmic mundial, de base capitalista. Aquesta definició valdrà 0,5 punts

Les grans empreses i multinacionals ja no es limiten al seu país d'origen sinó que produeixen i competeixen a qualsevol lloc del planeta. Actualment, instal·len sucursals allà on els resulta més rendible (sous més baixos, primeres matèries, legislació més permissiva...) Així els elements d'un mateix producte poden tenir diverses procedències, o es pot comprar productes de qualsevol lloc del món. Tot això es possible gràcies a l'evolució dels sistemes de comunicacions i de transport, i al gran creixement del volum dels intercanvis comercials. Aquesta part de la resposta es valorarà en 1 punt.

Els centres de decisió de l'economia ja no depenen dels Estats i dels governs sinó de les grans empreses multinacionals, que poden fins i tot arribar a condicionar decisions polítiques de països perifèrics.

Es dona una interdependència entre tots els països, pel fet que res ni ningú queda al marge d'aquest procés globalitzador. Però el sistema mundial amaga greus disparitats internes. Entre les regions es generen uns fluxos desiguals que provoquen situacions injustes, resultat d'una relació jerarquitzada en la què els països centrals tenen el control del mercat i els perifèrics no. Aquesta darrera part de la resposta es valorarà en 1 punt.

Exercici 2: Taula de tipus de poblament a Catalunya.

En aquesta activitat es proposa la verificació dels objectius terminals 13 que es corresponen amb els blocs de continguts conceptuals 2.3, 4.4.i amb el blocs de continguts procedimentals del currículum de Geografia.

També l'exercici vol verificar els aprenentatges referits al punt 4 del document de concreció del currículum: *L'espai urbà: cap a un món de ciutats, concretament morfologia dels espais urbans.*

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la manera següent.

1) 1 punt

Aquesta estadística ens mostra el nombre de municipis - classificats en tres categories- que hi ha a Catalunya a l'any 2000 i el percentatge de cada un d'ells així com el total de població i percentatge que hi resideixen en cada un dels grups.

La tipologia del quadre estableix tres grups: municipis urbans són aquells que tenen aproximadament més de 10.000 persones; municipis intermedis els que tenen aproximadament entre 2.000 i 10.000 habitants i municipis rurals els que no arriben a 2.000 habitants.

2) 1,5 punts

L'alumnat hauria de comentar les principals causes que han provocat que la majoria de la població catalana es concentri en nuclis urbans. La concentració de les activitats secundàries primer i terciàries més tard en les ciutats des de la Revolució Industrial ha provocat un desplaçament del camp, ja fos el català o d'altres llocs, cap a la ciutat.

L'augment de serveis a la producció i a les persones; les infraestructures de transport que van facilitar l'accés a la producció i als mercats i els factors culturals, com a font d'innovació i facilitat de relació entre les persones, han anat creant el sistema urbà actual català caracteritzant per la seva polarització. Aquesta part valdrà 1 punt

L'alumnat ha de comentar que la majoria de la població urbana de Catalunya es troba en la conurbació barcelonina, a la primera i segona corona metropolitana, al voltant de l'eix mediterrani i a la plana litoral. Es valorarà que l'alumnat esmenti noms de ciutats concretes. Aquesta part valdrà 0,5 punts

3) 2,5 punts

En aquesta pregunta l'alumnat hauria d'analitzar les diferents parts de la ciutat i les seves característiques tot ressaltant la diferenciació funcional que hi trobem. Parlar del nucli antic, l'eixample i les zones residencials (barris obrers, residència classes mitjanes, residència classes benestants, ciutats dormitori) i a l'espai perifèric polígons industrials i noves àrees de terciarització. Aquesta part valdrà 1'5 punts

Es valorarà que l'alumnat comentï les diferents funcions que es donen en cada un dels espais urbans així com les relacions d'interdependència que s'estableixen entre les diferents parts. Aquesta part valdrà 1 punt.